

Laddboxar i samfällighetens garagelängor

Bakgrund

Efter att flera boende uttryckt önskemål om att kunna ladda sina bilar i garagen har behovet av laddmöjligheter diskuterats. Många har upplevt det som en begränsning att inte heller själva kunna installera en egen laddbox, eftersom garagen ägs av samfälligheten och elen också går via samfälligheten. Dessutom är det befintliga elnätet i garagen inte anpassat för laddboxar.

Ett annat problem med dagens lösning är att elförbrukningen inte kan mätas per garageplats. Det innebär att de som använder mer el, exempelvis för motor- eller kupévärmare, i praktiken subventioneras av övriga garageägare eftersom kostnaden delas lika. Vi har undersökt möjligheten att installera mätning per uttag, men det skulle kräva omfattande omdragning av elen och installation av nya säkringar, vilket inte är en kostnadseffektiv lösning. Behovet av laddmöjligheter kvarstod därför.

För att hitta en långsiktig lösning har en arbetsgrupp inom samfälligheten tagit in offerter från tre leverantörer av infrastruktur och laddboxar samt besökt två närliggande samfälligheter som nyligen installerat laddboxar. Efter att ha jämfört alternativen har gruppen enats om att offerten från Vålt är den mest ekonomiskt fördelaktiga och bäst anpassad till samfällighetens behov.

Fördelar med laddboxar i garagelängorna

Att installera laddboxar i garagen ger flera fördelar:

- **Främjar miljön** – boende och deras gäster får möjlighet att köra elbil och bidra till en mer hållbar framtid.
- **Ökar bostadsvärdet** – hus blir mer attraktiva och lättare att sälja när laddmöjlighet finns i garaget.
- **Rättvis kostnadsfördelning** – den som använder elen betalar för sin egen förbrukning. Med hjälp av en adapter kan laddboxarna även ge tillgång till vanligt 230-voltsuttag för de som vill använda el i garaget utan att ha elbil.
- **Lägre kostnader genom samarbete** – det blir oftast billigare att dela på investeringar och drift än att varje hushåll står för egna lösningar, särskilt när effektaavgifter införs framöver.

Ladda oftare och mindre

Laddboxarna i samfällighetens garage är i första hand avsedda för kontinuerlig laddning. Det är varken praktiskt eller ekonomiskt hållbart att alla laddar med full effekt (11 kW) samtidigt, eftersom det skulle kräva mycket dyrare infrastruktur. Grundtanken är istället att man regelbundet kopplar in bilen när den står parkerad, så att den hinner bli fulladdad tills den ska användas.

De flesta kör mindre än 5 mil per dag, vilket motsvarar ett laddbehov på cirka 10–15 kWh. Detta kan enkelt fördelas över flera timmar, vilket gör att även de som behöver mer laddning får sitt behov täckt. På så sätt kan bilarna vara fulladdade på morgonen utan att nätet belastas onödigt hårt.

Offert, lösningar och kostnader

Vi har fått två offert från Vålt som vi tittat närmare på:

Alternativ 1: Endast uppgradering av infrastruktur

- Uppgradering av elnätet i samtliga garage för att förbereda framtida installation av laddboxar.
- Inget bidrag kan erhållas för enbart infrastruktur, då stöd endast ges vid samtidig installation av laddboxar.
- Varje garageägare får senare köpa en egen laddbox från Vålt till ett högre pris.
- För själva laddboxen kan husägaren idag få 50 % i bidrag för köp och installation.
- Kostnad per hushåll: **5 165 kr** (exklusive laddbox).

Alternativ 2: Infrastruktur + installation av 46 laddboxar och 230V-adapter

- Uppgradering av elnätet i garagen med 50 % bidrag.
- Installation av laddboxar och 230V-adapter till samtliga garage, även detta med 50 % bidrag.
- Detta alternativ blir billigast om de flesta deltar.
- Kostnad per hushåll:
 - Infrastruktur: **2 583 kr** (efter bidrag).
 - Laddbox inkl. adapter och montage: **8 012 kr** (efter bidrag).
 - Totalt: **10 595 kr per hushåll** (487 349 kr inkl. moms).

Arbetsgruppens bedömning

Att inte kunna erbjuda elbilsladdning framöver bedöms som orimligt, då produktionen av bensin- och dieslbilar successivt fasas ut. Infrastruktur måste ändå uppgraderas, och eftersom inget bidrag ges för enbart detta blir det mer kostnadseffektivt att samtidigt installera laddboxar.

Arbetsgruppen rekommenderar därför **alternativ 2** som det mest praktiska och ekonomiskt fördelaktiga. Det ger boende omedelbar tillgång till laddboxar, tydliggör att samfälligheten äger garagen och stärker även bostädernas värde. Kostnaden delas mellan alla hushåll, vilket gör lösningen mer rättvis.

Finansiering och fond

- För sektion 2 blir den totala kostnaden **487 349 kr** efter bidrag.
- Om fonden återställs på fem år motsvarar det **177 kr/månad per hushåll**, totalt **10 620 kr per hushåll**.
- I dagsläget finns tillräckliga medel i fonden för att täcka installationen efter bidrag. Taken är nyligen renoverade, så inga större utgifter väntas de närmaste åren.
- För att kunna betala installationen innan bidraget betalas ut krävs dock ett tillfälligt lån från Vålt. Bidraget tillfaller samfälligheten (inte leverantören, till skillnad från ROT).
- Lånet motsvarar hälften av installationskostnaden (den del som täcks av bidraget) med en ränta på 10 % per år. Om bidraget betalas ut först efter sex månader kan detta innebära en extra kostnad på cirka **500 kr per hushåll**.

Ett alternativ till att använda fonden är att ta ett separat banklån med återbetalning på fem år. Detta skulle ge något högre månadskostnad men lämna fondmedlen intakta för framtida behov.

Så går installationen till

Vålt kommer att genomföra uppgraderingen av infrastrukturen och installationen av laddboxarna under en period på fem arbetsdagar. Varje garagelänga tilldelas en specifik dag då bilarna behöver parkeras utanför, eftersom Vålt måste ha tillgång till väggen längst in i varje garageplats. För att underlätta arbetet rekommenderas att cirka 1,5 meter hålls fritt.

Innan arbetet påbörjas kommer Vålt att skicka skriftlig information till samtliga boende med detaljer om tidplan och praktiskt genomförande.

Frågor och svar

Vad händer om jag inte är hemma under installationen?

Så länge bilen inte är parkerad i garaget och det är fritt framför väggen i garaget så behöver du inte vara hemma.

Kostar det något att ha laddboxen om man inte använder den?

Nej, man kan välja ett abonnemang hos Vålt där man bara betalar en viss rörlig extra kostnad när man verkligen använder elen istället för att betala en fast avgift varje månad. Den fasta avgiften är billigare om man laddar mycket men för de flesta så kommer det att bli billigare att köra med den rörliga.

Vad är det för elabonnemang som samfälligheten har?

För närvarande har vi ett rörligt elavtal hos Vattenfall där kostnaden baseras på ett genomsnitt av månadens elpriser. Det innebär att vi inte behöver bekymra oss över prisvariationer under dygnet, vilket har varit fördelaktigt eftersom gatubelysningen utgör vår största elkostnad och måste vara tänd när det är mörkt, oavsett prisnivå. Troligen kommer vi att fortsätta med samma modell inledningsvis, då den även gör det enklare att ladda under dagtid till samma pris som nattetid. På så sätt kan vi sprida ut belastningen så mycket som möjligt.

Vad är effektagifter och hur påverkar de laddning?

Från hösten 2026 införs effektagifter även hos oss. Syftet är att finansiera uppgraderingar av elnäten så att de klarar toppbelastningar, inte bara genomsnittlig förbrukning. Avgiften beräknas på de tre timmar under månaden då hushållet haft högst elanvändning. Förbrukning som överstiger ett beräknat grundbehov belastas med en kostnad, ofta runt 80 kr/kWh och månad.

Det innebär att exempelvis elbilsladdning kan bli dyr om den sker koncentrerat under kort tid. Genom att sprida ut laddningen, särskilt nattetid då vissa leverantörer halverar avgiften, kan kostnaden minskas avsevärt. Samfällighetens laddboxar kommer att följa denna princip, vilket gör att avgifterna kan delas och hållas nere.

Samtidigt sänks ofta överföringskostnaderna, vilket kan göra elen cirka 30 öre billigare per kWh. Om man kan jämna ut sin förbrukning kan effektagifterna därför innebära oförändrad eller till och med lägre månadskostnad, medan andra riskerar högre kostnader.

Hur mycket kommer en laddad kWh att kosta?

Elförsörjningen till garagen sker via samfällighetens abonnemang. Laddboxarna registrerar varje användares förbrukning och debiterar enligt ett pris som samfälligheten fastställer för att täcka elpris och övriga kostnader kopplade till laddningen. Eventuella överskott tillfaller endast garagelängorna – övriga delar av samfälligheten ska inte dra nytta av intäkterna.

Inledningsvis planerar vi att lägga på cirka 1 krona per kWh för att täcka driftkostnader och effektagifter. Utöver detta tillkommer kostnaden för själva elen samt Vålts rörliga abonnemangskostnad på 45 öre/kWh. Med utgångspunkt i den senaste månadens elpris skulle det totala priset för 1 kWh hamna strax under 4 kronor inklusive skatter och avgifter. Priset kan justeras med kort varsel och kommer alltid att framgå i samband med laddning.

Ju fler som använder laddboxarna, desto mindre påslag behövs för att täcka de gemensamma driftkostnaderna.